

EURÓPAI
SZÁMVEVŐSZÉK

HU

Beszéd

Brüsszel, 2014. december 9.
ECA/14/57

Beszéd – Vítor Caldeira úr, az Európai Számvevőszék elnöke

A 2013-as éves jelentések bemutatása

az Európai Unió Tanácsa (Gazdasági és Pénzügyek) előtt

Brüsszel, 2014. december 9.

Eltérés esetén az elhangzott szöveg érvényes.

ECA Press

Damijan Fišer – sajtófelelős

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

T: (+352) 4398 45410 M: (+352) 621 55 22 24

E: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA Youtube: [EUAuditorsECA](https://www.youtube.com/EUAuditorsECA) eca.europa.eu

Tisztelt Elnök Úr!

Tisztelt Miniszterek!

Tisztelt Georgieva bizottsági alelnök asszony!

Nagy megtiszteltetés számomra, hogy bemutathatom a Tanács előtt az Európai Számvevőszéknek a 2013-as pénzügyi évről szóló éves jelentését.

Európa számára fontos változás pillanatában vagyunk. Az új Európai Bizottságnak számos jelentős kihívással kell szembesülnie.

Az egyik ilyen kihívást az uniós költségvetési gazdálkodás javítása jelenti. Ez a kihívás három fő elemből tevődik össze: a rendelkezésre álló pénzeszközöket fel kell használni, az Unió pénzügyi szabályait be kell tartani, s a polgárok szempontjából értékes – és látható – eredményeket kell elérni. *Három az európai igazság*, mondhatná a Bizottság elnöke, Juncker úr.

Tisztelt Tanács!

Az új kiadási időszak kezdetén a Számvevőszék 2013-as éves jelentése szerint az uniós pénzgazdálkodás összességében még nem megfelelő.

Ami az **uniós pénzforrások elköltését** illeti: 2013-ban az uniós költségvetésből több mint 148 milliárd euró összegű kifizetés végrehajtására került sor, ez az év során maximálisan rendelkezésre álló források közel 99%-a.

A Számvevőszék megállapítja, hogy 2013-ban ezen tranzakciók elszámolása megfelelően történt, azaz csakúgy, mint 2007 óta minden évben, az uniós beszámoló megbízhatóságáról hitelesítő ellenőrzési véleményt adtunk.

Bármi jelent is meg egyes sajtóbeszámolókból, nem találtunk „fekete lyukat” az uniós beszámolóban. Jelentésünkben azt viszont leszögezzük, hogy a kifizetések magas szintje ellenére 2013 végére az összes fennmaradó pénzügyi kötelezettség további 9 milliárd euróval 322 milliárd euróra növekedett.

Rámutatunk, hogy ez is az uniós pénzforgalomra nehezedő egyre növekvő nyomás egyik megnyilvánulási formája. Ennek kapcsán javasoljuk, hogy a Bizottság készítsen megfelelő pénzforgalom-előrejelzéseket, számolva azzal, hogy az uniós programoknál esetleg finanszírozási hiányok léphetnek fel.

Ugyanezért hívjuk fel a Bizottságot: gondoskodjék arról, hogy az uniós költségvetésből kifizetett előlegek és kezdeti befektetések valós pénzforgalmi szükségletekhez igazodjanak. Példaként említhetjük, hogy a **pénzügyi konstrukciókba** 2007 óta befizetett 14 milliárd eurónak 2013 végéig csak kevesebb mint felét fizették ki a végső kedvezményezetteknek.

Ez a pénzügyi eszközök alkalmazásának egyik kockázata. A másik kockázat az, hogy minél nagyobb áttétellel használjuk a közpénzeket, annál kevesebb fogása van azokon a nyilvános elszámoltathatóságnak és ellenőrzésnek. Megfelelő intézkedések híján fennáll az a kockázat, hogy a pénzügyi eszközök alkalmazásával megnehezül a pénz útjának követése, kisebb lesz a rálátás az alkalmazása feltételeinek betartására, illetve az elért eredményekre.

Ezt a mozzanatot nemcsak éves jelentésünkben emeltük ki, hanem két friss állapotfelmérésünkben is, amelyek közül az egyik az elszámoltathatóságról és az ellenőrzés hiátusairól szól, a másik pedig az uniós pénzügyi irányítást fenyegető kockázatokról.

Itt és most azért hangsúlyozom ezt újból, mert különösen jelentős kérdésről van szó a Bizottság nemrég bejelentett európai beruházási tervének szempontjából. Az új **Európai Stratégiai Beruházási Alap** végső soron az uniós költségvetésből nyújtott garanciákra fog támaszkodni ahhoz, hogy magánpénzeket tudjon bevonni, így az átláthatóság, az elszámoltathatóság és a közpénzellenőrzés elveit tiszteletben kell tartani.

Tisztelt Tanács!

Az Unió elköltsi költségvetési forrásait, de még mindig túl sok az olyan kifizetés, amely **nem felel meg a szabályoknak**.

2013-ban a Számvevőszék becslése szerint a kifizetéseket átfogóan 4,7%-os hibaarány jellemzi, míg 2012-ben ez az arány 4,8%-os volt. Amióta ellenőrizzük az uniós beszámolót, a becsült hibaarány minden évben jelentős mértékben meghaladta a „lényegességi küszöbnek” tekintett 2%-os értéket.

2013-ban a kiadások valamennyi területén lényeges hibaszint volt megfigyelhető. Az egyetlen kivétel az Unió saját igazgatására költött 10,6 milliárd euró volt.

A Számvevőszék becslése szerint azokon a területeken, ahol az irányítás a Bizottság és a tagállamok között megosztottan történik (ez az uniós források 80%-át érinti), a hibaarány magasabb: az egyéb, főként a Bizottság által közvetlenül irányított területek 3,7%-ához képest itt 5,2%. Amint a kohéziós és mezőgazdasági kiadásokról adott áttekintésünk kiegészítő elemzéséből látható, a 2007 és 2013 közötti időszakban a Számvevőszék valamennyi tagállamban talál hibákat.

A Bizottság és a tagállami hatóságok által végrehajtott helyesbítő intézkedések bizonyosan segítik az általános hibaarány csökkentését, de bizonyítékaink tanúsága szerint ennél a jelenlegi keretek között is sokkal többet lehetne tenni azért, hogy a hibákat már eleve megelőzzék.

A vidékfejlesztés területén például a Számvevőszék által megállapított hibaarány elvben 6,7%-ról 2,0%-ra csökkenhetett volna, ha a tagállami hatóságok valamennyi rendelkezésükre álló információt meg a költségnyilatkozatok Bizottság felé történő benyújtása előtt felhasználták volna.

A legfőbb hibaforrások, amelyekre a tagállami hatóságoknak ügyelniük kell, ugyanazok, mint a korábbi években: nem támogatható költségek elszámolása, a közbeszerzési szabályok súlyos megsértése és a mezőgazdasági területek pontatlan bejelentése.

A Számvevőszék véleménye szerint jobb megelőzni, mint kiigazítani, hiszen az ilyen szabályszerűségi hibák az uniós kiadások hatékonyságát és eredményességét is veszélyeztetik. Ezzel éves jelentésünk harmadik fő mondanivalójához érkeztem.

Tisztelt Miniszterek!

A Számvevőszék véleménye szerint a pénzügyi vezetőknek uniós és tagállami szinten egyaránt eredményközpontúbb módon kellene felhasználniuk az uniós pénzeket.

A 2007–2013-as programozási időszakban először is a rendelkezésre álló pénzek elköltését, másodsorban a szabályok betartását tartották szem előtt, csak ezután – és akkor is csak viszonylag korlátozott mértékben – vették figyelembe az **eredmények elérését**.

Ez az uniós költségvetési gazdálkodás rendszereinek egy alapvető jellegzetességéből adódik. A tagállami és az uniós tisztviselőkre tudniillik jelentős nyomás nehezedik, hogy felhasználják a forrásokat, hiszen máskülönben elveszíthetik a támogatást; arra viszont nincsenek ezzel egyenértékű ösztönzők, hogy a pénzeszközökkel eredményeket érjenek el.

Ennek az új programozási időszakban meg kell változnia. Éves jelentésünk a 2013-ban elfogadott 19 számvevőszéki különjelentésből számos példát sorol fel arra, hogyan javíthatja a teljesítményt a hangsúlyosabb eredményközpontúság.

A Bizottság jelezte, hogy kész elmozdulni a kiadasközpontú kultúrától a teljesítményorientált kultúra felé. Ennek sikeréhez három dologra van szükség:

- Először is: valódi elkötelezettségre mind uniós, mind tagállami szinten az iránt, hogy korlátozott uniós pénzügyi forrásokkal a lehető legjobb eredményt érjük el.
- Másodsorban: az elérendő eredményekhez illeszkedő célokra, és megbízható információkra arról, hogyan halad ezek elérése.

- Harmadszor pedig – és ez a legfontosabb –: a jó teljesítményt jutalmazó és a rossz teljesítményt szankcionáló ösztönzőkre.

Az uniós pénzeszközök révén elért eredmények összessége ugyanakkor láthatóbb is lehetne, sőt annak kell lennie. E tekintetben a Számvevőszék azt ajánlja, hogy a Bizottság az éves értékelő jelentésének tárgykörét bővítse ki azzal, hogy az uniós költségvetés révén milyen uniós többletérték jön létre, és hogy ez mivel járul hozzá az Európa 2020 stratégia céljainak megvalósulásához. Megjegyezzük: az, hogy a Bizottság képes lesz-e erre, igen nagy mértékben múlik majd azon, hogy milyen minőségű tagállami információk állnak a rendelkezésére.

Tisztelt Elnök úr! Tisztelt Miniszterek!

Az uniós pénzgazdálkodás javítása nem azt jelenti, hogy választani kellene a pénz kiadása, a szabályok betartása és az eredmények elérése között. Ezt a hármat együtt, egyszerre kell megvalósítani.

Tudjuk, ez nem könnyű feladat. Az uniós pénzügyi irányításról szóló állapotfelmérésünkben rá is mutatunk az ezzel kapcsolatos kockázatokra. Könnyebben lenne azonban teljesíthető a feladat, ha az uniós költségvetés kezelhetőbb lenne, kevesebb kiadási prioritással, egyértelműbb célokkal és egyszerűbb kiadási rendszerekkel. Ezek a 2007–2013-as költségvetési időszak legfőbb tanulságai. Remélem, munkánk eredményei érzékeltetik intézményünk erős elkötelezettségét, hogy a jelenlegi költségvetési időszak során segítségére legyen a Tanácsnak, a többi uniós intézménynek és a tagállami hatóságoknak az uniós pénzügyi irányítás és az elszámoltathatóság javításában.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket.